

a testi fenyítést teljesen küszöböljük ki, végül pedig irányítsuk a környezet helyes viselkedését.

Összegezésül megállapíthatjuk, hogy *a szerző jó munkát végzett*; a szakirodalom alapos ismeretével, nyitott szemmel és gondolkodó fővel járt a gyermekek között s megfigyeléseit, nevelői gondolatait ügyesen szedte rendszerbe.

Zombor Zoltán.

Vácz Jónó S. J.: Világnézetalkítás a nevelésben, különös tekintettel a Ratio Studio-umra. Különlenyomat a Jezsuita Történeti Évkönyv 1942. évi kötetéből). Budapest, 1942. 8-r., 27 l.

E tanulmány, mindenekelőtt a világnézet irányító szerepét ismerteti az élet megoldásában. Amely világnézetben az értékek a fejük tetejére vannak állítva, az tisztán láto nemzedéket nem fog tudni nevelni. A világnézet kialakításában a nevelésnek kétségtelenül nagy szerepe van. Van tárgyias és személyes világnézet. Amannak kezdete az élmény, s ami nézete van, e mellett a gyermeknek, az átvett természetű. Csak később alakul ki, értelme és öntudata kibontakozásával, a nevelő hatások indításaira, a személyes világnézet. Világnézeti kérdéseink a világ egészének értelmét keressük s a részek értelmét az egészben. A világ értelmének a megelégséhez az érték felismerése vezet. Az egész világ legfőbb értéke a legfőbb jó, az Isten.

A világnézet világértelmezés, mely szoros kapcsolatban van a műveltséggel, de nem csupán ez, hanem életmegoldás is. Főleg ez az életmegoldás mutat rá a vallás nélkülözhetetlen jelentőségére a világnézetben. Ez csak akkor rendelkezik a természetes önzés erőszakosságával szemben elegendő erkölcsi erővel, ha a vallást, a mi keresztény vallásunkat is magában foglalja. A jezsuiták Ratio Studioruma olyan világnézetet hirdet, amely ezt a szükséges erkölcsi erőt fokozott mértékben képes a fiatalság lelkében kifejleszteni. Szerzőnk füzete 2. részében a Ratio Studiorum történetét, nevelési célját, a nevelők nevelésére, az általános műveltség közlésére, a világnézetértelmezésre, életmegoldásra, azaz a vallás-erkölcsi nevelésre, az erényre s a jellemre vonatkozó gondolatait, megoldásait tárja fel.

A világos logikával, alapos tájékozottsággal megírt, a kívánatos jövő feltételeit is érintő művet örömmel ajánljuk az érdeklődők figyelmébe.

Stuhlmann Patrik.

Kerkai György S. J.: A kalocsai kollégium, 1860–1940. — (Megjelent a Gyenis András szerkesztette »Publicationes ad historiam S. J. Hungaria illustrandam« c. sorozatban, a Pray Rendtörténeti Munkaközösség kiadásában.) Budapest, 1942. 8-r., 38 l.

A szerző e munkájában igen szemléletes képet nyújt arról, miként virágzott fel a kalocsai jezsuita kollégium; az *Ecclesia Militans* e nevezetes fellekvára, a török uralom idején jelentéktelen faluvá súlypedt ősrégi érseki székhelyen, ahol a törökök kiűzése után 1710-ben ide kinevezett gr. Csáky Imre érsek a hajdan virágzó város helyén mindössze csak száz szegényes viskót talált. A mostani barokk stílusú érseki palotát csak évtizedekkel később, Mária Terézia korában emeltette Patachich András érsek. Az egymást követő érsekek buzgalma folytán a fő útvonalaktól távol eső, féjlett ipart és kereskedelmét nélkülöző agrár városka lassankint jellegzetes *iskolaváros*sá fejlődött: egymásután megalakult az érseki szeminárium, a tanítóképző, a Misszionaryokról nevezett iskolanővérek anyaháza az óvodától a tanítónőképzőig.